

REMISSVAR

Datum

2025-10-20

Vårt diarienummer

KV 2025-27360

Justitiedepartementet

Tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands (Promemoria)

Er beteckning Ju2025/01973

Kriminalvården har inte något att erinra mot förslagen att svenska fängelsestraff under viss tid ska kunna verkställas i en kriminalvårdsanstalt utomlands. Samtidigt som förslaget innebär ett platstillskott som är välkommet i det ansträngda beläggningsläge som myndigheten befinner sig i, står det dock alltjämt klart att genomförandet av förslagen kommer att kräva omfattande insatser av myndigheten. Kriminalvården vill framföra följande synpunkter avseende vissa enskilda delar av promemorian.

Svenska fängelsestraff ska kunna verkställas tillfälligt i en kriminalvårdsanstalt utomlands (7.2)

I promemorian föreslås tillägg i fängelselagen om att lagen innehåller bestämmelser om verkställighet av fängelsestraff i Sverige och att verkställighet av fängelsestraff också får ske i en kriminalvårdsanstalt utomlands med stöd av den föreslagna lagen om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands. Vissa bestämmelser i fängelselagen ska dock, enligt den föreslagna nya lagen om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands, tillämpas även vid tillfällig verkställighet utomlands, t.ex. reglerna om permission och särskild permission, försändelser och personliga tillhörigheter. Några motsvarande hänvisningar till relevanta bestämmelser i fängelseförordningen har dock inte tagits med i förslaget till förordning om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands. Det finns inte heller generella resonemang i promemorian om fängelseförordningens tillämplighet i relevanta delar, samtidigt som några resonemang tar sin utgångspunkt i att vissa bestämmelser i fängelseförordningen också ska tillämpas. I avsnitt 7.3.5 anges t.ex. att det kan uppstå situationer när det finns anledning för Kriminalvården att anpassa verkställighetsplaneringen efter nya omständigheter. Bestämmelser om ändring i verkställighetsplanen finns i fängelseförordningen (6 § tredje stycket). Kriminalvården efterlyser förtydliganden i fråga om tillämpligheten av relevanta bestämmelser i fängelseförordningen.

Omständigheter som ska beaktas inför ett beslut om framställning (7.3.2)

En omständighet som enligt förslagen i promemorian ska beaktas vid bedömningen av om en framställning om tillfällig verkställighet av ett fängelsestraff utomlands ska göras är den intagnes anknytning till Sverige. För en intagen som omfattas av en dom eller ett beslut om utvisning bör enligt vad som anges i promemorian utgångspunkten vara att den intagnes anknytning till Sverige inte utgör hinder för att besluta om en framställning, eftersom anknytningen och rätten till privat- och familjeliv har prövats inom ramen för beslutet om utvisning. Kriminalvården vill framhålla följande. Vid prövningen av individens rättigheter enligt Europakonventionen ska det göras en avvägning mellan individens rätt och de

REMISSVAR

Datum

2025-10-20

Vårt diarienummer

KV 2025-27360

motstående allmänna intressen som aktualiseras. Vid prövningen av anknytningsfrågan i ärenden om uppehållstillstånd och utvisning beaktas delvis andra intressen, t.ex. intresset av att upprätthålla en reglerad invandring, än de som aktualiseras vid prövningen av rättigheterna under ett frihetsberövande. Bedömningen av anknytningsfrågan inför en eventuell framställning om tillfällig verkställighet utomlands torde snarast bygga på en sammanvägd bedömning – i det enskilda fallet – av samtliga relevanta omständigheter rörande den intagnes situation.

Upphörande av tillfällig verkställighet av ett svenskt fängelsestraff utomlands (7.3.5)

Det föreslås att Kriminalvården i vissa fall omedelbart ska besluta att en tillfällig verkställighet av ett svenskt fängelsestraff i en kriminalvårdsanstalt utomlands ska upphöra tidigare än vad som anges i beslutet om framställning. Det avser t.ex. fall då förhållandena ändrats på så sätt att något av kriterierna för när en framställning inte får göras är uppfyllt, eller när myndigheten bedömer att det finns förutsättningar att bevilja permission eller särskild permission. Det föreslås vidare att Kriminalvården även i andra fall ska få besluta om upphörande av den tillfälliga verkställigheten, t.ex. när verkställighetsplaneringen anpassas efter nya omständigheter. Det kan uppkomma situationer när Kriminalvården beslutar om ändring av ett tidigare utfärdat strafftidsbeslut på så sätt att tidigaste dag för villkorlig frigivning beräknas infalla tidigare än vad som angetts i framställningen. Detta kan ske t.ex. om Kriminalvården får kännedom om frihetsberövande i målet som tidigare inte tillgodosågnats den dömden. Tidigare upphörande kan även vara nödvändigt när en utredning behöver göras inför ett eventuellt beslut om att skjuta upp den villkorliga frigivningen, antingen på grund misskötsamhet eller återfallsrisk. Verksställigheten utomlands behöver i dessa fall inte upphöra omedelbart, samtidigt som det datum för verkställighetens upphörande som anges i beslutet om framställning inte längre är aktuellt. Kriminalvården önskar förtydligande om de föreslagna bestämmelsernas tillämplighet i dessa fall.

Överklagande (7.12)

Förslagen i denna del innebär bl.a. att en begäran om omprövning ska vara skriftlig och ha kommit in till Kriminalvården inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Kriminalvården ska pröva om begäran har kommit in i rätt tid och avvisa begäran om den kommit in för sent, om det inte beror på att myndigheten lämnat klaganden felaktig underrättelse om hur man begär omprövning. Med hänsyn till de speciella omständigheterna vid en tillfällig verkställighet utomlands vore det önskvärt med ett klargörande i fråga om hur ankomstdagen för handlingar ska bestämmas.

Hälsa- och sjukvård (7.16)

Bedömningen av om den hälso- och sjukvård som erbjuds i den mottagande staten kan anses likvärdig bör enligt vad som anges i promemorian göras med utgångspunkt i de krav

REMISSVAR

Datum

2025-10-20

Vårt diarienummer

KV 2025-27360

som ställs på svensk hälso- och sjukvård. Kriminalvården utgår ifrån att likvärdighetsbedömningen när det gäller den estniska hälso- och sjukvården har genomförts i det förberedande arbete som föregått tecknande av avtalet.

Skadeståndsanspråk mot staten (12.1)

I promemorian anges att skador som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning sannolikt också skulle omfatta utländsk personals handlande. I dessa fall kommer Kriminalvården att behöva inhämta uppgifter om händelsen från utländsk personal. Det saknas författningsstöd för att Kriminalvården ska kunna inhämta sådana uppgifter från den mottagande staten, jfr 6 § förslaget till förordning om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands. Det bör förtydligas hur dessa ärenden ska hanteras.

Kriminalvårdens hantering av internationella överenskommelser på myndighetsnivå (14.4)

Det föreslås en ny bestämmelse i 5 § förordningen (2023:792) med instruktion för Kriminalvården som innebär att Kriminalvården får övervaka genomförandet av en överenskommelse som Sverige har ingått med en annan stat om verkställighet av svenska fängelsestraff i den staten. Kriminalvården har i avtalet med Estland tilldelats även andra uppgifter och ansvarsområden, exempelvis att på begäran av Estland bistå med utbildning och brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet. Kriminalvården vill därför lyfta frågan om det finns ett behov av en bredare bestämmelse i myndighetens instruktion som innefattar fullgörande av uppgifter enligt en överenskommelse som Sverige har ingått med en annan stat om verkställighet av svenska fängelsestraff i den staten.

Ekonomiska konsekvenser (16.1)

I avsnittet anges att regeringen har uppskattat kostnaderna för utsänd svensk personal till drygt 7 miljoner kronor per år och att omfattningen av kostnaderna för utsänd personal blir beroende av bl.a. hur många anställda Kriminalvården väljer att sända ut och vilken personalkategori dessa tillhör. Kriminalvården vill framhålla att myndigheten enligt avtalet med Estland har ålagts relativt omfattande uppgifter som förutsätter närvaro av svensk personal på den estländska anstalten. Det gäller t.ex. övervakning av avtalet och hjälp med utbildning och programverksamhet. Därtill kommer viss klientadministrativ verksamhet som delvis också kommer att behöva utföras på plats på den utländska anstalten. Kriminalvården bedömer därför att kostnaden för utsänd personal som redovisas i promemorian kan vara för lågt räknat.

Övriga synpunkter

Promemorian innehåller inte några närmare överväganden i fråga om tillämpliga regler för straffidsberäkning mer än att det av kommentaren till 4 § förslaget till lag om tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands framgår att Kriminalvården ska kunna

REMISSVAR

Datum

2025-10-20

Vårt diarienummer

KV 2025-27360

fatta beslut om ändring av straffidsbeslut enligt strafftidslagen under pågående verkställighet i utlandet. Med hänsyn till att utgångspunkten är att det mottagande landets lagstiftning ska gälla för den tillfälliga verkställigheten utomlands, bör det förtydligas att det är svenska regler om straffidsberäkning och tillgodoräknande av tid för frihetsberövande som ska tillämpas för de svenska straffen. I promemorian saknas även resonemang kring vad som ska gälla om den dömda under verkställigheten i utlandet häktas eller döms för brott begångna där. Klargöranden behövs både beträffande vilken dom som ska verkställas först och hur ett eventuellt avbrott i verkställigheten av den svenska domen ska hanteras.

Kriminalvården har enligt avtalet med Estland möjlighet att på begäran av Estland bistå med bl.a. utbildning. I dagsläget har Kriminalvården enligt 24 kap. 10 § skollagen (2010:800) rätt att för intagna i kriminalvårdsanstalt anordna utbildning som motsvarar kommunal vuxenutbildning. Kriminalvården vill i detta sammanhang lyfta frågan om begreppet kriminalvårdsanstalt i nämnda bestämmelse även ska anses omfatta kriminalvårdsanstalt utomlands (se avsnitt 7.2 i promemorian).

Kriminalvården vill slutligen åter framhålla vikten av att det klargörs hur frigivning ska ske i de fall den tillfälliga verkställigheten utomlands skulle behöva upphöra omedelbart, t.ex. om en intagen beviljas nåd eller det uppdagas att en intagen är felaktigt frihetsberövad. Se Kriminalvårdens remissvar på Ds 2025:1.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande generaldirektören Peter Yngve efter föredragning av verksjuristen Réka Gödri-Mártis. Kanslidirektören Hanna Jarl och tillförordnade rättschefen Elisabeth Lager har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Peter Yngve